

ISSN 2078-1687 (Print)
ISSN 2412-0154 (Online)

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

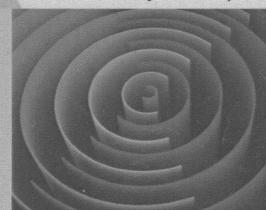
THE PEDAGOGICAL PROCESS: THEORY AND PRACTICE

SCIENTIFIC JOURNAL

Заснований у 2002 році

3
2016

- ПСИХОЛОГІЯ
- PSYCHOLOGY

Founded in 2002

Київський університет імені Бориса Грінченка
Благодійний фонд імені Антона Макаренка

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Науковий журнал
Заснований у 2002 році

Випуск 3 (54)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Київського університету імені Бориса Грінченка
від 26 травня 2016 року, протокол № 5.

Засновники:
Київський університет імені Бориса Грінченка,
Благодійний фонд імені Антона Макаренка

*Науковий журнал видається з благодійною
метою і розповсюджується безкоштовно*

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 21844-11744ПР від 18.01.2016 р.

ISSN 2078-1687 (Print)
ISSN 2412-0154 (Online)

Адреса редакції:
04212, м. Київ, вул. Тимошенка, 13-б

Контактний телефон:
(044) 426-84-05

E-mail:
ndl.osv@kubg.edu.ua

Офіційний сайт:
<http://pptp.kubg.edu.ua/>

Головний редактор:
Світлана СИСОЄВА
Людмила ХОРУЖА (*заст. гол. ред.*)
Георгій БАЛЛ
Ольга БЕЗПАЛЬКО
Станіслав КАРАМАН
Людмила КОЗАК (*відп. секретар*)
Тадеуш ЛЕВОВИЦЬКИЙ (Польща)
Ольга ЛОЗОВА
Світлана МАРТИНЕНКО
Стефан МЕШАЛЬСЬКИЙ (Польща)
Валерія МІЛЯЄВА
Наталія МОСЬПАН
Віктор ОГНЕВ' ЮК
Ольга ОЛЕКСЮК
Ольга ПЕТРУНЬКО
Неоніла ПОБІРЧЕНКО
Оксана СЕРГЄЄНKOVA
Ірина СОКОЛОВА
Сеппо ХЬОЛТЯ (Фінляндія)
Надія ЧЕРНУХА
Тамара ЯЦЕНКО

Випусковий редактор:
Ілона ТРИГУБ

- Науковий журнал з теорії і практики педагогічного процесу адресовано науковцям, студентам, викладачам вищих навчальних закладів, керівникам та вчителям середніх загальноосвітніх шкіл, магістрантам, аспірантам, докторантам, слухачам закладів післядипломної педагогічної освіти, всім, хто цікавиться проблемами організації педагогічного процесу в закладах освіти різних типів і рівнів акредитації.

Науковий журнал включено ВАК України до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з педагогіки (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 261 від 06.03.2015).

Науковий журнал індексується: Index Copernicus; PИHЦ; Google Scholar.

ЗМІСТ**МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Лозова Ольга
ПСИХОЛОГІЯ VS ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ? ОСВІТЯНСЬКИЙ ВІДГОМІН НАУКОВОЇ
ДИСКУСІЇ 7

Омельченко Людмила
ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ У НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ С. БАЛЕЯ 13

Кутішенко Валентина
ФЕНОМЕН МІЖСТАТЕВОЇ ЛЮБОВІ В КОНТЕКСТІ ДУХОВНОЇ ПАРАДИГМИ
ПСИХОЛОГІЇ 17

Яценко Тамара, Полянничко Олена, Педченко Олександра
МЕТОДОЛОГІЯ ГЛИБИННОГО ПІЗНАННЯ ПСИХІКИ СУБ'ЄКТА 23

Побірченко Неоніла
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ОРІЄНТИРИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ НАВЧАННЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ 30

ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ І САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Зелінська Тетяна
РОЗВИТОК АМБІВАЛЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У ЮНАЦТВІ У КОНТЕКСТІ
ОСОБИСТІСНО-ІНТЕГРАТИВНОЇ КОНЦЕПЦІЇ 35

Біла Ірина
ТВОРЧИСТЬ: СТРАТЕГІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ МИСЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 41

Ліщинська Олена
ІНТЕРАКТИВНІ ПОТРЕБИ ОСОБИСТОСТІ ЯК ЧИННИК АВТОНОМНОСТІ АБО
ЗАЛЕЖНОСТІ 47

Журавльова Лариса, Шпак Марія
САМОРЕГУЛЯЦІЯ В СТРУКТУРІ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ 52

Осадько Олеся
КОМУНІКАТИВНІ УМОВИ РОЗВИТКУ САНОГЕННОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ 57

Сорокіна Олена
ЗМІСТ УЯВЛЕНЬ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ПРО СПЕЦИФІКУ МАЙБУТНЬОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 62

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Кочубейник Ольга
АГОНАЛЬНІСТЬ ДИСКУРСУ ТА РЕСУРСИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ 66

Петрунько Ольга
СОЦІАЛІЗАЦІЯ СТУДЕНТІВ У ВІРТУАЛЬНИХ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ:
АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ 72

Хазратова Нігора
ДО ПИТАННЯ ПРО ПСИХОЛОГІЧНУ ПРИРОДУ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
ТА ЇЇ ДИНАМІКУ 78

Варягіна Аліна
ОСОБЛИВОСТІ ГРОМАДСЬКОЇ УЧАСТІ МОЛОДІ В СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ
УМОВАХ СУЧАСНОСТІ 83

CONTENTS

METHODOLOGICAL BASES OF PSYCHOLOGICAL RESEARCHES

Lozova Olga PSYCHOLOGY VS. APPLIED PSYCHOLOGY? EDUCATIONAL ECHO OF A SCIENTIFIC DISCUSSION	7
Omelchenko Liudmyla ISSUES OF GENDER PSYCHOLOGY IN S. BAILEY'S SCIENTIFIC HERITAGE	13
Kutishenko Valentina THE PHENOMENON OF INTERSEXUAL LOVE IN THE SPIRITUAL PSYCHOLOGY PARADIGM	17
Yacenko Tamara, Polianychko Olena, Pedchenko Oleksandra METHODOLOGY OF DEEP PERCEPTION OF A PERSON'S MIND	23
Pobirchenko Neonila THE HEALTH PROTECTION GUIDELINES OF ORGANIZATIONAL CULTURE TO TEACH PRIMARY SCHOOL STUDENTS	30

PSYCHOLOGY OF PERSONALITY AND SELF-DEVELOPMENT

Zelinska Tetiana DEVELOPMENT OF PERSONALITY AMBIVALENCE OF YOUNG PEOPLE IN THE CONTEXT OF PERSONAL INTEGRATIVE CONCEPT	35
Bila Irina CREATIVITY: STRATEGIES AND TRENDS OF MENTAL ACTIVITY	41
Lishchynska Olena INTERACTIVE NEEDS OF INDIVIDUAL AS A FACTOR DEPENDENCE OR AUTONOMY	47
Zhuravlova Larysa, Shpak Mariia SELF-REGULATION IN THE EMOTIONAL INTELLIGENCE STRUCTURE OF PRIMARY SCHOOL PUPILS	52
Osadko Olesia COMMUNICATIVE RESOURCES FOR RISING OF PERSONALITY'S SANOGENIC POTENTIAL	57
Sorokina Olena CONTENT SUBMISSIONS OF STUDENTS-PSYCHOLOGISTS ABOUT THE SPECIFICS OF FUTURE PROFESSIONAL ACTIVITY	62

PROBLEMS OF SOCIAL PSYCHOLOGY

Kochubeynyk Olga DISCOURSE AGONALITY AND RESOURCES OF ITS REALIZATION	66
Petrunko Olga STUDENT'S SOCIALIZATION IN VIRTUAL SOCIAL NETWORKS: ACTUALITY OF THE PROBLEM	72
Khazratowa Nigora TO A QUESTION OF PSYCHOLOGICAL NATURE OF CIVIC IDENTITY AND ITS DYNAMIC ...	78
Variagina Alina THE FEATURES OF YOUTH PUBLIC PARTICIPATION IN CURRENT SOCIO-POLITICAL ENVIRONMENT	83

personality's sanogenic potential. Personality's growth through development of semantic contradictions is supported in facilitation communicative model. The opposite effect has an expert model of interaction, which provokes the rejection of person's self-development. The expert interactional model blocks the process of person's self-realization and self-identity because it is focused on promoting expert's knowledge and does not support the activity of the individual to identify and resolve semantic contradictions. On the basis of the research, the author comes to the conclusion that current domestic tendency to convert psychological assistants in to psychological education impedes the solution of problems of developing person's resilience.

Key words: development of semantic contradiction; facilitation; personality's sanogenic potential; psychological assistance; resilience.

Стаття надійшла до редакції 15.05.2016

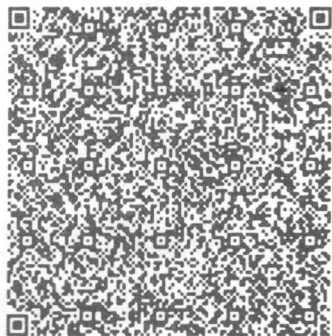
Прийнято до друку 26.05.2016

УДК 378:159.923.2

Олена Сорокіна

ORCID iD 0000-0002-6600-2979

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
пр. Тичини, 17, 02152 м. Київ, Україна
o.sorokina@kubg.edu.ua

ЗМІСТ УЯВЛЕНЬ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ ПРО СПЕЦИФІКУ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто та диференційовано поняття професійних уявлень, охарактеризовано їх специфіку у студентів-психологів на початковому етапі професійної підготовки. У процесі дослідження використано методи вивчення наукових джерел та контент-аналізу продуктів діяльності студентів (есе).

Емпіричне дослідження змісту уявлень щодо специфіки майбутньої професійної діяльності свідчить про їх обмеженість та фрагментарність у студентів-психологів. В ідеалізованих уявленнях першокурсників психолог має виняткові здібності, а його професійна діяльність обмежена сферою спілкування. У статті визначено тенденцію до ускладнення професійних уявлень студентів у процесі фахового навчання від побутових до наукових. Розглянуто зв'язок між реалістичністю системи уявлень студентів і процесом їх професійного самовизначення.

Ключові слова: професія; професійні уявлення; психолог.

Вступ. Актуалізація суспільного запиту до професіоналізму психологів зумовлюється суттєвими трансформаціями, які відбуваються в сучасній Україні. Постає необхідність інноваційних зрушень в освітньому середовищі щодо підготовки психологів, зокрема у прикладному аспекті, тому що в останні роки з'явилися нові галузі застосування психологічних практик, з якими українські психологи не стикалися в такому обсязі. Означена ситуація виникає не лише через перевантаженість навчальних планів теоретичними курсами, а й через недостатню сформованість у студентів професійного світогляду, коли існує неузгодженість між уявленнями студентів про професію психолога та реальними вимогами до їхньої професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить, що більшість науковців, які займаються проблемами професійної підготовки фахівців загалом та майбутніх психологів зокрема (І. Вачков,

А. Деркач, Е. Зеер, О. Фонарьов, В. Шадріков), визначають найбільш дієвою таку концепцію освіти, в процесі якої взаємодія суб'єктів навчання максимально орієнтована на професійний розвиток особистості та специфіку майбутньої професійної діяльності (Зеер Э. Ф., 2007, с. 140). В. Шадріков наголошує, що професійне навчання та особистісний розвиток сприяють формуванню психологічної системи діяльності, яка передбачає процес її когнітивного освоєння – формування уявлень про результат і динамічну структуру професійної діяльності (Шадріков В. Д., 1996, с. 14). Професійні уявлення розглядаються як регулятори професійного самовизначення (Ю. Долинська, С. Максименко, Н. Пов'якель, Н. Чепелева). На думку О. Донцова і Г. Белокрилової, система професійних уявлень психологів складається з двох компонентів: 1) суб'єктивного – це сукупність уявлень про психолога як суб'єкта професійної

діяльності; 2) предметного – сукупність уявлень про зміст діяльності (об'єкт, мету, засоби) (Донцов А. И., Белокрылова Г. М., 1999, с. 42).

Водночас професійні уявлення – це динамічна система, що змінюється у процесі фахового навчання. Така перебудова інтенсивно відбувається у студентів першого курсу під час переходу від життєвих (побутових) уявлень до наукового тлумачення психічних явищ. Тому метою статті є висвітлення та аналіз результатів емпіричного дослідження змісту уявлень студентів-психологів про специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності.

Аналіз та інтерпретація результатів дослідження уявлень студентів-психологів про майбутню професію. У курсі «Загальної психології» пропонується написання есе на тему «Я крокую в професію», в якому студенти розмірковують: як змінюються їхні уявлення про психологію під час першого року навчання, як сприймається навчальний матеріал, які перешкоди і сумніви зустрічаються у процесі навчання; що допомагає їх подолати. Методом емпіричного дослідження був обраний якісний аналіз (контент-аналіз) продуктів діяльності (есе), з метою виявлення різних фактів і тенденцій, відображених у цих роботах. Під час проведення дослідження було проаналізовано 186 робіт.

Отримані дані засвідчили, що перші уявлення про професію, які студенти мали до вступу в університет, пов'язані з орієнтацією першокурсників на ідеалізацію професії психолога. Загальні помилкові судження стосувалися особистості психолога та змісту його діяльності: психолог не має особистих проблем, бачить усіх людей наскрізь, володіє суперздібностями, знає відповіді на всі питання, головна призначення психолога – давати поради. До того ж, певна кількість абітурієнтів уважала, що вчитися буде легко. Ці дані збігаються з дослідженнями І. Єгорової, яка стверджує, що міфологізація психології має декілька причин: по-перше, існування парапсихологічних напрямків, які нині активно розвиваються та висвітлюються у ЗМІ; по-друге, розповсюдження не дуже якісної популярної психологічної літератури; по-третє, сплутаність у свідомості пересічних людей професій психолога, психіатра, соціолога, педагога (Єгорова І. А, 2010, с. 86). Але у проаналізованих роботах таких помилкових тверджень не знайдено. Тому можна припустити, що сучасні старшокласники вже обізнані про відмінності цих професій.

Відомо, що уявлення як когнітивно-афективні психічні утворення мають не тільки інформаційний, але й мотиваційний потенціал для подальшого професійного розвитку. Тому було проаналізовано джерела, з яких абітурієнти черпають знання про психологію, й опосередковано визначено мотиви, що спонукають до вибору професії психолога.

Умовно можна виділити декілька груп серед першокурсників. Перша – студенти, які до почат-

ку навчання нічого не знали про психологію; вступали, керуючись порадами друзів, уявляючи, що психологія – це «не дуже складна професія, та й наукою її не назвеш»; провідний мотив – легкість навчання: «немає математики, формул». Помічено тенденцію до зменшення кількості таких студентів серед першокурсників. За нашими спостереженнями, саме студенти з цієї групи через низьку мотивацію не витримують навчального навантаження та залишають виш.

Друга група (найчисельніша) – студенти мали певні уявлення про психологію завдяки роботі шкільних психологів: «сподобалося ставлення шкільного психолога до світу та інших людей» (це свідчить про достатньо розгалужену систему шкільної психологічної служби). Такі студенти мають яскраво виражені соціальні цінності, розвинуті комунікативні навички. Для них перший курс навчання розкриває нові обрії майбутньої професії: «за допомогою психології я пізнаю саму себе», «багато принципів і правил за якими живемо пояснює психологію», «з'явилося відчуття очевидності того, що відбувається в моєму внутрішньому світі». За наявності академічних умінь вони успішно навчаються і залучаються до різних форм позааудиторної роботи.

До третьої групи першокурсників (із кожним роком вона збільшується) – належать студенти, які усвідомлюють, ким хочуть стати. Частіше це відбувається в підлітковому віці, а потім скеровує старшокласника на активну підготовку до професії: «відтоді я почала вчитися слухати людей, і чути їх, і співчувати; мені це подобалося». Такі учні цілеспрямовано знайомляться із психологічною літературою, пишуть дослідницькі роботи у Малій академії наук. Найцінніше, що ця діяльність їх захоплює і приносить задоволення, формує стійкий інтерес до професії. Через сильну мотивацію і, як правило, успішне навчання, такі студенти вже з молодших курсів прагнуть займатися науковою роботою, брати участь у студентських конференціях, шукають можливість відвідувати додаткові вузько орієнтовані тренінги поза межами університету тощо. Серед цієї групи найбільш освічених студентів, деякі мають досвід навчання у середніх спеціальних навчальних закладах медичного або педагогічного спрямування. Останнім часом до третьої групи додалися студенти, які до вступу в університет познайомилися з діяльністю психолога «зсередини», тому що отримували кваліфіковану допомогу через особистісні проблеми, невротичні порушення, труднощі соціалізації. Раніше таких студентів не спостерігалося. Наприклад, у цьому році студенткою стала дівчина, яка разом із психологами-волонтерами надавала допомогу вимушеним переселенцям.

За останні роки простежується тенденція появи нової групи студентів-першокурсників (близько 10%), які свідомо вказують, що не планують працювати за фахом психолога. Але вони вважа-

ють, що така освіта сприятиме успішній реалізації в інших професіях (журналістика, режисура, підприємництво). Переважно вони добре навчаються, амбітні, мають високий рівень інтелектуального розвитку, до вивчення психології ставляться з цікавістю, але прагматично, виокремлюючи лише те, що «їм потрібно». Іноді такі студенти в майбутньому обирають фах психолога.

Деякі дослідники стверджують, що лише на старших курсах у майбутніх психологів формується справжня альтруїстична мотивація. Дані нашого дослідження свідчать, що саме прагнення допомагати іншим людям спонукає абітурієнтів обирати професію психолога. Мотив самопізнання також є чинником вибору психологічної освіти, а прагнення до використання набутих знань про себе в житті пробуджується у студентів під час навчання: «почала проводити самоаналіз, до того ніколи про таке не замислювалася», «найцікавіше – вивчати себе», «навчання відкрило нові сторони моєї особистості, які сама не помічала, або не здогадувалася». Потреба в саморозвитку поступово стає більш усвідомленою, сприяє появі рефлексії: студенти активно аналізують власні почуття і досвід. Згодом свої відкриття починають використовувати у процесі навчання: «визначила особливості своєї пам'яті й почала це використовувати у підготовці до сесії», «з'явилася можливість самовираження через навчання», «роблю невеликі успіхи у самоконтролі», «в житті відбулися зміни на краще: позбувся шкідливих звичок, почав працювати над саморозвитком», «зрозуміла, що одна з головних цілей – самореалізація». Відбуваються зміни у світогляді зрушення: «у моєму внутрішньому світі негативний світогляд перебудовується на позитивний, я помічаю все хороше частіше, ніж погане, як це було раніше. Це позитивно впливає на моє здоров'я».

Важливим є те, що навіть на першому курсі у студентів починає вибудовуватися траєкторія професійного розвитку, активне формування специфічного світогляду. Цей процес відбувається у різних сферах життя, на перший погляд не пов'язаних із професією. Навіть додаткову роботу студенти обирають, орієнтуючись на фах психолога, шукають можливість відпрацювати певні психологічні вміння. Наприклад, робота у call-центрі дала змогу вдосконалити студентці комунікативні навички, а саме: налаштуватися на співрозмовника, мотивувати його до висловлювань, привчила бути витриманою та толерантною. Робота нянею привчила іншу студентку спостерігати за подружніми та дитячо-батьківськими стосунками, сімейними конфліктами та знаходити шляхи їх вирішення. Робота репетитором дозволила опанувати методи впливу на дітей, навчила будувати дружні стосунки з молодшим поколінням і створювати атмосферу взаєморозуміння. Навіть у роботі офіціантки знадобилися психологічні навички спостереження та вміння спілкуватися з відвідувачами. Важливий досвід можна здобути, працюючи в дитячому таборі: спостереження за по-

чуттям першої підліткової закоханості, емоційними сутічками та непорозуміннями; знайдення шляхів розв'язання підліткових конфліктів та суперечок. Таке прагнення студентів застосовувати отримані знання для пояснення психічних явищ повсякденного життя сприятиме формуванню більш виважених й адекватних уявлень про майбутню професію. Надалі це стане основою професійної рефлексії, бо наступним кроком буде аналіз особистісних і характерологічних рис та їх співвіднесення із професійно важливими (Погорова Р. И., Шаймарданова Е. В., Доценко Е. Л., 2013, с. 12).

Результати дослідження демонструють, що корегування помилкових уявлень відбувається достатньо швидко під час першого року навчання. Цьому сприяють поєднання теоретичної та практичної складової професійного навчання, спеціальні тренінги комунікації та лідерства, оглядові практики, залучення до волонтерської діяльності тощо. Трансформація ідеалізованих уявлень відбувається «безболісно» та засвідчує свідоме прагнення стати висококваліфікованим фахівцем: «подивилася на психологію без рожевих окулярів (після практики в інтернаті для дітей з особливими потребами), вона сподобалася мені ще більше», «відкрила світ наукової психології, й він припав мені до душі».

Висновки. Не зважаючи на поступове збільшення кількості абітурієнтів, які обирають психологію свідомо і знайомляться з професією заздалегідь, серед першокурсників переважає ідеалізоване уявлення про майбутню професію. Появі таких уявлень сприяють міфологізовані стереотипи, які існують у суспільній свідомості. Більшість із них стосується особливих здібностей психолога та обмеження змісту його діяльності сферою спілкування.

На перших етапах фахової підготовки система уявлень студентів про майбутню професійну діяльність трансформується: відбувається переорієнтація уявлень з побутових на наукові. Ці зміни посилюють мотивацію до навчання та сприяють професійному самовизначенню студентів.

У процесі професійної підготовки трансформація уявлень про майбутню професію поєднується з активним самопізнанням. Реалістична система уявлень про майбутню професію сприяє більш виваженому професійному самовизначенню.

Простежується тенденція до аналізу відповідності власних особистісних рис студента професійно важливим якостям психолога. Це прискорює розвиток професійної самосвідомості й визначає її характеристики.

Отримані результати підтверджують, що під час усього процесу професійної підготовки у майбутніх психологів, змінюється розуміння фахової діяльності, формується і розвивається професійна рефлексія, яка є необхідним компонентом психологічної освіти і розвитку особистості в цілому. Тому мета майбутніх досліджень полягає у створенні ефективної технології поступового формування професійної рефлексії.

Література

1. **Егорова И. А.** Представления студентов о психологии как сфере будущей профессиональной деятельности / И. А. Егорова // Вестник Таганрогского института управления экономики. – 2010. – №2. – С. 86-89.
2. **Донцов А. И.** Профессиональные представления студентов-психологов / А. И. Донцов, Г. М. Белокрылова // Вопросы психологии. – 1999. – №2. – С. 42-49.
3. **Зеер Э. Ф.** Психология профессионального развития: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Э.Ф. Зеер. – 2-е изд., стереотип. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 240 с.
4. **Погорова Р. И.** Личностная зрелость как условие профессиональной жизнестойкости психолога / Р. И. Погорова, Е. В. Шаймарданова, Е. Л. Доценко // Современные исследования социальных проблем. – 2013. – №11(31). – С.10-14, DOI: 10.12731/2218-7405-2013-11-10;
5. **Шадриков В. Д.** Психология деятельности и способности человека: Учебное пособие, 2-е изд, перераб. и доп. – М. Издательская корпорация «Логос». – 1996. – 320 с: ил

СОДЕРЖАНИЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЙ СТУДЕНТОВ-ПСИХОЛОГОВ О СПЕЦИФИКЕ БУДУЩЕЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Сорокина Елена, кандидат психологических наук, доцент, доцент кафедры общей, возрастной и педагогической психологии, Киевский университет имени Бориса Гринченка, пр. Тычины, 17, 02152 г. Киев, Украина, o.sorokina@kubg.edu.ua

В статье рассмотрены и дифференцированно понятие профессиональных представлений, охарактеризованы их специфику студентов-психологов на начальном этапе профессиональной подготовки. Работа выполнена на основе метода изучения научных источников и контент-анализе продуктов деятельности студентов (эссе).

Эмпирическое исследование содержания представлений студентов-психологов о специфике будущей профессиональной деятельности свидетельствует об ограниченности и фрагментарности профессиональных представлений студентов. В идеализированных представлениях первокурсников психолог имеет исключительные способности, а его профессиональная деятельность ограничена сферой общения. Определены тенденцию к усложнению профессиональных представлений студентов в процессе профессионального обучения от бытовых до научных. Рассмотрена связь между реалистичностью системы представлений студентов и процессом их профессионального самоопределения.

Ключевые слова: профессия; профессиональные представления; психолог.

CONTENT SUBMISSIONS OF STUDENTS-PSYCHOLOGISTS ABOUT THE SPECIFICS OF FUTURE PROFESSIONAL ACTIVITY

Sorokina Olena, Ph.D. in Psychology, Associate Professor of the general, developmental and educational psychology, Borys Grinchenko Kyiv University, P. Tychnya ave. 17, 02152 Kyiv, Ukraine, o.sorokina@kubg.edu.ua

The article describes the concept of the professional ideas, their specifics among students-psychologists on the initial stage of their professional training. The work is performed based on the method of the scientific study of sources and content analysis of the students' products (essay).

Professional representation structure has two components: the idea about a psychologist as a subject of activity and the idea of the activity content. Empirical researches showed limited and fragmented representation of students-psychologists regarding future professional activity. In the idealized, surface representations of the first-year students-psychologists the psychologist has no personal problems. He/she has unique abilities to see all the people through and his/her professional activity is limited to the communication sphere. The major part of the studied is confident that it will be easy to study due to the lack of mathematical disciplines. Such students' opinions reflect mythologized stereotypes which are now in the public consciousness.

In the early stages of training the system of students' professional ideas about the future professional activity becomes more complicated: one can see a shift from domestic to scientific ideas. The mentioned changes have the information and motivation potential for further development, they accelerate the development of professional reflection which is a necessary component of professional education and development of the whole person. With the deepening of the process of self-discovery the analysis reveals a tendency to match the student's personal traits with the psychologist's professionally important qualities. More realistic system of ideas about the future profession facilitates professional self-expression. Therefore, we can see the purpose of further studies in the creation of effective technology to gradually form professional reflection.

Key words: profession; professional representations; psychologist.